

DECIZIA nr.88
din 9 martie 2022

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.3-6, ale art.8-10 și ale art.12 din Legea privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a legii în ansamblul său

Nepublicată

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef delegat

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, obiecție formulată de un număr de 54 de deputați aparținând Grupului parlamentar al partidului Uniunea Salvați România din Camera Deputaților și de 26 de senatori aparținând Grupului parlamentar al partidului Uniunea Salvați România din Senat.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.2056 din 2 martie 2022 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.566A/2022.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate** se susține că termenul de 30 de zile necesar consultării publice a proiectului de lege nu a fost respectat. Se menționează considerente cuprinse într-un raport din 2017 privind Mecanismul de cooperare și de verificare, cu referire la transparența și predictibilitatea procesului legislativ, precum și faptul că Comisia de la Veneția urmează să dea un aviz cu privire la proiectul de lege adoptat. Se menționează că este nejustificată graba cu care legea a fost adoptată, fără a se aștepta avizul menționat, în condițiile în care avizele anterioare nu au analizat noul mecanism propus de legea criticată, și că consultările cu sistemul judiciar au fost superficiale, iar Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a avizat pozitiv legea cu o majoritate de 11 la 8, în condițiile în care trei membri ai acestuia nu sunt magistrați.

4. Se arată că legea criticată, în special art.3-6, art.8-10 și art.12, încalcă obligațiile României de stat membru al Uniunii Europene și al Consiliului Europei. Se invocă paragraful 177 din Hotărârea din 18 mai 2021, pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) în cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, precum și Anexa nr.IX pct.I (3) și (4) la Actul de aderare. Se arată că, între angajamentele pe care România și le-a asumat prin aderarea la Uniunea Europeană, este demonstrarea sustenabilității și a ireversibilității progreselor în cadrul luptei împotriva corupției și a criminalității organizate, ceea ce presupune întărirea instituțională a Direcției Naționale Anticorupție (DNA) și a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT), ale căror rezultate au fost apreciate și încurajate în numeroase rânduri în mai multe rapoarte, de către Comisia Europeană. În acest sens, autorii obiecției susțin că Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție (denumită în continuare *Secția*) a fost desființată doar formal, și nu efectiv, menținându-se elemente supuse criticilor constante aduse modului de concepere a organizării și funcționării Secției, și că noua formulă legislativă nu corespunde nevoii de specializare a procurorilor în raport cu categoriile de infracțiuni.

5. Realizându-se o critică a expunerii de motive a legii, se arată că în perioada cât DNA a avut în competența sa cercetarea faptelor de corupție și asimilate acestora săvârșite de magistrați, a trimis în judecată 161 de magistrați, fiind deja condamnați 117 dintre aceștia. Se susține că legea criticată, stabilind că infracțiunile săvârșite de magistrați, inclusiv cele de corupție și de crimă organizată, vor fi instrumentate de procurori anume desemnați din parchetele obișnuite, nu corespunde Avizului Comisiei de la Veneția emis cu privire la proiectul legii privind Parchetul specializat din Muntenegru, paragrafele 17, 18 și 23. Se mai arată că obligația constituțională a statului de a asigura specializarea unităților de investigare care se bucură de o anumită autonomie față de sistemul general de urmărire penală a fost reiterată de Comisia de la Veneția în Avizul final privind proiectul revizuit de

amendamente constituționale privind sistemul judiciar din Albania, paragrafele 46 și 47; se mai invocă Avizul Comisiei de la Veneția nr.924/2018, paragraful 88, prin care aceasta se pronunță în favoarea recurgerii la procurori anticorupție specializați pentru a combate și sancționa corupția din justiție, și nu pentru o structură specială de parchet care să instrumenteze infracțiunile săvârșite de magistrați, indiferent de natura acestora. Se mai invocă Avizul Comisiei de la Veneția nr.950/2019, paragrafele 37 și 38, ce recomandă dezvoltarea unui sistem de numire care ar conferi procurorilor Secției de procurori din cadrul CSM un rol-cheie și proactiv în procesul de numire a candidaților în funcții de conducere în cadrul parchetelor, în cadrul Secției sau în altă structură. Se mai invocă Avizul Comisiei de la Veneția nr.1036/2021, paragraful 68, prin care aceasta a salutat intenția autorităților române de a reforma sistemul judiciar și de a restabili competența parchetelor specializate.

6. Se invocă Raportul Comisiei europene privind statul de drept la nivelul Uniunii Europene (20 iulie 2021), prin care s-a arătat că desființarea Secției și revenirea la competența inițială a parchetelor specializate sunt în sensul jurisprudenței CJUE și „al standardelor europene”.

7. Se arată că Secția nu îndeplinea criteriile stabilite de Hotărârea din 18 mai 2021, pronunțată de CJUE, pentru a putea funcționa, aspect stabilit și de Curtea de Apel Pitești (Încheierea din 7 iunie 2021). De asemenea, nici noua structură creată nu îndeplinește aceste criterii, întrucât nu se pot identifica imperativele obiective și verificabile legate de buna administrare a justiției care să justifice recurgerea la procurori anume desemnați pentru instrumentarea cauzelor ce privesc magistrați, indiferent de natura infracțiunilor săvârșite, și nu la procurori specializați. Acest nou mecanism nu este însoțit de garanții specifice care să permită, pe de o parte, să se înlăture orice risc ca această secție să fie folosită ca instrument de control politic al activității respectivilor judecători și procurori susceptibil să aducă atingere independenței acestora. Nu există criterii obiective, măsurabile, de selecție și nici criterii clare și obiective de încetare a desemnării, după cum nu există nicio cale procedurală de contestare a selecțiilor/ revocărilor abuzive.

8. Cu privire la încălcarea art.16 din Constituție, se arată că legea criticată, prin crearea unor competențe speciale de anchetare a infracțiunilor săvârșite de magistrați, diferită de cea aplicabilă tuturor celorlalți cetățeni (unde competență au DNA și DIICOT), promovează și transmite sentimentul de neîncredere în unitățile specializate de parchet și de aplicare a unui tratament diferit, preferențial, magistraților față de celelalte categorii profesionale. Se mai arată că și procurorii de la parchetele specializate sunt discriminați prin faptul că nu ar fi demni de încredere pentru a putea ancheta magistrați, ceea ce generează o discriminare între procurori, fără a exista niciun fundament. Se subliniază că discriminații există și prin prisma faptului că nicio categorie socioprofesională nu are privilegiul de a-și selecta procurorii care să-i poată ancheta, așa cum este cazul magistraților din CSM.

9. Se mai arată că discriminații vor apărea și între cetățenii care nu sunt magistrați, în sensul că aceștia vor fi cercetați de noua structură sau de structurile specializate, după cum alături de ei vor fi anchetați sau nu magistrați. Se subliniază că o simplă plângere formulată împotriva unui magistrat cu privire la fapte inexistente duce la schimbarea competenței legale ordinare a parchetului, iar noua structură va investiga, din cauza acestei cereri, alte persoane a căror calitate nu ar atrage competența acesteia. Se invocă, cu privire la acest aspect, Raportul ad-hoc al Greco cu privire la România din 23 martie 2018, regula 34, Avizul Comisiei de la Veneția nr.924/2018, paragraful 82, și Raportul MCV din 22 octombrie 2019. Chiar dacă în ipoteza dată dosarul poate fi disjuns, nu există certitudinea că procurorul anume desemnat o va și dispune; dacă nu se dispune disjungerea, pot rezulta suspiciuni suplimentare față de mecanismul de preluare a unor dosare de la direcțiile specializate de parchet și direcționare a lor către o structură restrânsă de procurori. Acest mecanism de preluare a cauzelor contravine și securității juridice, prevăzut de art.1 alin.(5) din Constituție.

10. Astfel, se arată că legea criticată nu asigură independența magistraților, reglementând doar o aparentă specializare a procurorilor, în funcție de calitatea persoanei, și nu a naturii infracțiunii, că similitudinea invocată în expunerea de motive dintre acest mecanism de atribuire a competenței și cel existent în privința Parchetului European nu este relevantă și că aceeași expunere de motive nu explică rațiunea pentru care nu au fost reglementate mecanisme aparte de recrutare a judecătorilor care vor înlăture actul de justiție în cauze cu magistrați.

11. Se mai susține că legea este contrară art.1 alin.(5) din Constituție în componenta sa de calitate a legii, pentru că înlocuiește o singură structură cu 16 structuri diferite din cadrul Ministerului Public. Se arată că infracțiunile de corupție, dar și cele de infracționalitate organizată săvârșite de magistrați sunt infracțiuni speciale și pot fi mai bine anchetate și urmărite penal de către un personal specializat; mai mult, mijloace tehnice specifice sunt deținute de direcțiile specializate de parchet, nu și de cele care funcționează pe lângă instanțele judecătorești. Practic, legea criticată îi exclude de la posibilitatea efectuării urmăririi penale a magistraților tocmai pe procurorii care au cea mai mare experiență în domeniul combaterii corupției și al criminalității organizate și care se bucură de autonomie față de sistemul general de urmărire penală, respectiv procurorii din cadrul DNA și DIICOT. Se ajunge,

astfel, ca infracțiunile săvârșite de aceștia să fie instrumentate de procurori din cadrul unor unități de parchet care nu au avut și nu au în competență efectuarea urmăririi penale în domeniul corupției. Totodată, se arată că pentru a fi desemnat procuror pentru instrumentarea infracțiunilor săvârșite de magistrați, legea prevede drept condiție o „experiență profesională semnificativă”, ceea ce este o noțiune vagă, nefiind echivalentă specializării în domeniul combaterii corupției. Este improbabil ca un procuror DNA să aplice pentru a fi desemnat să instrumenteze cauze privind magistrați, și chiar dacă ar fi desemnat, acesta nu se constituie într-un argument în sensul că criteriul anterferent vizează existența unei anumite specializări.

12. Astfel, excluderea DNA și DIICOT de la instrumentarea cauzelor ce privesc magistrați încalcă securitatea juridică. Se încalcă și principiul separării carierelor judecătorilor și procurorilor, întrucât primii decid cu privire la desemnarea procurorilor care instrumentează cauze cu magistrați în condițiile în care sunt și majoritari în componența CSM; având în vedere și Avizul Comisiei de la Veneția nr.950/2019, precum și faptul că procurorul general al României nu este implicat în niciun fel în evaluarea candidaturilor, rezultă că procedura de selecție reglementată, ce nu este doar apanajul Secției de procurori din cadrul CSM, încalcă principiul securității raporturilor juridice.

13. Se mai arată că legea criticată nu garantează faptul că numărul procurorilor anume desemnați va fi suficient pentru soluționarea dosarelor penale care îi privesc pe magistrați, ci lasă la latitudinea CSM să stabilească numărul de procurori necesar (un număr de până la 59 de astfel de procurori), ceea ce echivalează cu lipsa de previzibilitate a legii.

14. Se arată că art.10 din lege este neconstituțional pentru că nu se înțelege dacă procurorul general poate propune modificarea numărului maxim de procurori sau a numărului de procurori selectați de CSM. Art.6 este neconstituțional pentru că nu rezultă numărul de reînnoiri posibile și nici nu se menționează dacă procurorii în funcție care doresc reînnoirea mandatului lor au prioritate în cadrul procedurii de selecție. Art.12 este neconstituțional pentru că în dosarele preluate de la Secție, până la numirea procurorilor desemnați, urmărirea penală se efectuează și de procurorul-șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ), procuror care este numit politic.

15. Se arată că drept urmare a blocării constante a activității CSM, există riscul ca anchetarea magistraților să se facă direct de procurorii care ar trebui să controleze activitatea procurorilor anume desemnați. O asemenea practică trebuie evitată, invocându-se, în acest sens, Avizul interimar privind proiectul Legii Parchetului din Muntenegru, paragrafele 34 și 108. Se mai arată că art.4 este neconstituțional, întrucât pot dobândi calitatea de procuror desemnat în cadrul Secției de urmărire penală din cadrul Parchetului de pe lângă ÎCCJ și procurori care nu funcționează în cadrul acestui parchet.

16. Regulile de desemnare și revocare cuprinse în art.4, 5 și 8 din legea criticată sunt lipsite de previzibilitate și pun în pericol independența magistraților. Desemnarea se realizează netransparent, fără o competiție pe criterii meritocratice, din moment ce procurorii selectați pe lista cuprinzând propunerea de numire nu au fost chestionați asupra motivației sau altor criterii, iar cei neselectați nu au posibilitatea de a contesta neinclusiunea lor în listă.

17. Condiția „experienței profesionale semnificative în supravegherea și efectuarea urmăririi penale” se apreciază în funcție de rata de achitări și condamnări, criteriu dezavuat, însă, de Comisia de la Veneția, invocându-se, în acest sens, Avizul interimar privind proiectul legii Parchetului din Muntenegru, paragrafele 86 și 87. Condiția referitoare la „conduita morală ireproșabilă” se apreciază prin solicitarea opiniei parchetelor la care procurorul a activat în ultimii 5 ani, a instanțelor de pe lângă acestea și a baroului; or, Comisia de la Veneția dezavuează evaluarea de către publicul larg a activității unui magistrat în funcție. Totodată, legea nu reglementează dreptul candidatului neinclus în lipsa de propuneri pentru a fi numit procuror desemnat, ceea ce este contrar Avizului Comisiei de la Veneția privind proiectul legii privind parchetele din Republica Moldova, paragraful 102. La fel de discreționară este și procedura de încetare a calității de procuror desemnat, legea necuprinzând criterii obiective de apreciere cu privire la determinarea ineficienței profesionale - motiv care conduce la încetarea calității de procuror desemnat -, aceasta fiind evaluată în mod discreționar. Se invocă Decizia Curții Constituționale nr.384 din 18 iunie 2020. Legea nu prevede o procedură de contestare a încetării acestei calități, cu încălcarea jurisprudenței Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și a avizelor Comisiei de la Veneția.

18. Se mai arată că, prin includerea judecătorilor Curții Constituționale în art.3 alin.(1) al legii criticate, trebuia modificată, în mod corespunzător, și Legea nr.47/1992.

19. Se susține că art.4 alin.(5) din lege încalcă art.132 din Constituție, fiind afectat statutul procurorului, întrucât evaluarea conduitei morale ireproșabile a procurorului pentru a fi numit procuror desemnat este realizată și pe baza unei opinii a baroului. Este încălcat și principiul securității juridice, din moment ce legea nu stabilește cărui barou urmează să îi fie solicitată opinia.

20. În consecință, se susține că singura soluție este desființarea Secției și restabilirea competențelor parchetelor specializate (DNA și DIICOT) după natura infracțiunilor săvârșite.

21. Se arată că neconstituționalitatea astfel constatată în raport cu art.1 alin.(3) și (5), art.16 și art.148 din Constituție atrage neconstituționalitatea legii în ansamblul său.

22. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

23. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

24. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate extrinsecă formulate din perspectiva neîndeplinirii criteriilor stabilite în avizele Comisiei de la Veneția, se arată că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut constant că, în analiza sa, se raportează la texte și principii constituționale pretins încălcate, iar avizele Comisiei de la Veneția nu au rang constituțional, pentru a fi considerate norme interpușe în cadrul constituțional, similar cu normele de drept europene. Se arată că, prin Decizia nr.390 din 8 iunie 2021, Curtea Constituțională și-a menținut jurisprudența anterioară și a constatat că singurul act care, în virtutea caracterului său obligatoriu, ar fi putut constitui normă interpusă controlului de constituționalitate realizat prin raportare la art.148 din Constituție - Decizia Comisiei Europene 2006/928/CE -, prin dispozițiile și obiectivele pe care le impune, nu are relevanță constituțională, întrucât nu complinește o lacună a Legii fundamentale și nici nu dezvoltă normele acesteia prin stabilirea unui standard mai ridicat de protecție. Având în vedere aceste repere jurisprudențiale, se constată că legea criticată respectă prevederile art.148 din Constituție, astfel încât criticile de neconstituționalitate extrinsecă nu pot fi reținute.

25. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă, se observă că acestea se referă, în principal, la elemente care țin de oportunitatea reglementării. Astfel, art.61 alin.(1) din Constituție consacră rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării, ceea ce înseamnă că are deplina competență de a reglementa orice relații sociale, indiferent de obiectul acestora. Legiferarea presupune normarea unor acțiuni/ conduite/ comportamente de la cele mai generale la cele mai concrete, chiar cazuale, gradul de generalitate al legii fiind determinat, în mod exclusiv, de decizia de oportunitate a Parlamentului. Neexistând un grad de generalitate prestabilit al reglementării, este voința exclusivă a legiuitorului de a alege modalitatea concretă de legiferare, în raport cu obiectul de reglementare și scopul urmărit. Astfel, gradul de generalitate al unei legi este variabil în funcție de specificul relațiilor sociale reglementate și de finalitatea urmărită, sens în care legiuitorul este cel care optează pentru diferite forme și tehnici de exprimare a normelor juridice. Legiuitorul are competența să opteze pentru o soluție legislativă pe care o apreciază ca fiind concordantă în raport cu scopurile politicii sale legislative. După identificarea soluției care exprimă necesitatea unui scop practic de reglementare juridică, legiuitorul trece la o a doua operațiune, adică a legiferării, care cuprinde ideea sau soluția legiuitorului, acesta apreciind modalitățile tehnico-legislative prin intermediul cărora își poate transpune tehnic în lege soluția legislativă preconizată. În scopul realizării acestei soluții legislative, legiuitorul apelează la forma tehnico-juridică cea mai potrivită pentru realizarea cât mai directă și concretă în practică a ideii sale legislative; de aceea unele legi sunt mai generale sau mai puțin generale, iar altele pot avea un conținut normativ cu un grad de concretețe foarte ridicat. Acestea reprezintă forme tehnico-juridice variabile de exprimare a voinței legiuitorului în funcție de obiectul de reglementare și scopul avut în vedere. De regulă, pentru realizarea scopului propus, legiuitorul alege cele mai simple, directe și eficiente forme de reglementare tehnică a soluțiilor sale de politică legislativă. Astfel, există o diferență între soluția legislativă (substanța reglementării) și soluția tehnică (formalizarea reglementării) pe care legiuitorul o alege pentru a-și realiza, în mod eficient, politica legislativă într-un anumit domeniu.

26. Nu pot fi reținute criticile privind încălcarea prevederilor art.16 din Constituție, întrucât normele criticate se aplică tuturor persoanelor aflate în aceeași ipoteză juridică. Se reiterează jurisprudența Curții Constituționale și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului în privința principiului egalității.

27. În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție în componenta privind calitatea legii și securitatea juridică, se arată că autorii sesizării de neconstituționalitate confundă ideea de predictibilitate a legii cu aceea de predictibilitate a urmăririi penale, care ar fi îngreunată de faptul că legea criticată vizează înlocuirea unei singure structuri cu 16 structuri diferite din cadrul Ministerului Public. Or, instituirea competenței mai multor structuri de parchet de a urmări infracțiunile săvârșite de magistrați nu este de natură să afecteze principiul securității juridice.

28. **Președintele Senatului** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

29. Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă invocate, se arată că proiectul de lege transmis spre dezbatere Parlamentului a fost publicat pe site-ul Ministerului Justiției la data de

21 ianuarie 2022, împreună cu *anunțul* conținând mențiunea că propunerile, sugestiile și opiniile cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ pot fi transmise Ministerului Justiției până la 31 ianuarie 2022. În aplicarea dispozițiilor art.7 alin.(9) din legea anterioară, la solicitarea unor asociații legal constituite, Ministerul Justiției a organizat dezbateri publice (28 ianuarie 2022 și 31 ianuarie 2022). Inițiatorul proiectului de lege a avut în vedere, totodată, și dispozițiile art.7 alin.(13) din Legea nr.52/2003 prin care se instituie o excepție de la procedura efectuării transparenței decizionale în cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate. La solicitarea Guvernului, Parlamentul a aprobat dezbaterile acestuia în procedură de urgență atât la Camera Deputaților, cât și la Senat, urgența demersului legislativ fiind determinată de necesitatea desființării Secției speciale de investigare a infracțiunilor din justiție, fundamentată atât pe argumentele prezentate în expunerea de motive, cât și pe caracterul de prioritate legislativă a Guvernului și a Parlamentului asumată ca atare prin Programul de Guvernare 2021-2024.

30. Se consideră că nu poate fi reținută critica potrivit căreia legea încalcă obligațiile României de stat membru al Uniunii Europene și al Consiliului Europei, fundamentată pe conținutul normativ al art.3-6, al art.8-10 și al art.12, care ar încălca în opinia autorilor criticii, prevederile art.148 alin.(1) din Constituție. Astfel, autorii sesizării menționează o serie de argumente *de facto*, cum ar fi avize ale Comisiei de la Veneția, decizii ale Comisiei Europene, hotărâri ale CJUE, fără a atinge punctele esențiale ce trebuie îndeplinite de o sesizare de neconstituționalitate, și anume motivele clare de fapt și de drept ale presupuselor încălcări ale Constituției de către legea supusă controlului de constituționalitate *a priori*.

31. Se menționează că, din perspectiva controlului de constituționalitate, Curtea Constituțională, prin Decizia nr.390 din 8 iunie 2021, a reținut că Hotărârea CJUE nu aduce elemente de noutate nici cu privire la efectele juridice pe care le produc Decizia 2006/928/CE și rapoartele MCV întocmite de Comisie pe baza acesteia, stabilind, așa cum o făcuse în prealabil și instanța constituțională română, caracterul obligatoriu al Deciziei 2006/928/CE și caracterul de recomandare al rapoartelor MCV, și nici cu privire la conținutul Deciziei 2006/928, stabilind că România are sarcina de a colabora cu bună-credință cu Comisia pentru a surmonta dificultățile întâmpinate cu privire la realizarea obiectivelor de referință menționate. Opțiunea legiuitorului în sensul atribuirii unei anumite competențe materiale unei structuri de parchet corespunde competenței sale constituționale de legiferare în domeniul organizării sistemului judiciar. Curtea Constituțională a stabilit în jurisprudența sa, în mod constant, că instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și competența funcțională, după materie și după calitatea persoanei, a instanțelor judecătorești, constituie atributul exclusiv al legiuitorului (Decizia nr.773 din 28 noiembrie 2017, paragraful 17). În virtutea dispozițiilor constituționale cuprinse în art.126 alin.(2), este competența legiuitorului de a adopta normele privind competența instanțelor de judecată, aceste reguli fiind aplicabile și în cazul parchetelor care funcționează pe lângă instanțele de judecată.

32. În acord cu recomandările formulate în cadrul MCV, care vizau și desființarea Secției, legea adoptată a propus soluții fundamentate pe două dimensiuni principale, respectiv desființarea Secției și preluarea competenței acesteia de către parchetele obișnuite (Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin Secția de urmărire penală și criminalistică și parchetele de pe lângă curțile de apel), aceste cauze urmând a fi instrumentate doar de procurori anume desemnați în acest sens, potrivit procedurii reglementate de lege. Aceste soluții constituie opțiunea legiuitorului în exercitarea competenței sale constituționale de legiferare în domeniul organizării sistemului judiciar și sunt în consens cu condiționalitatea MCV vizând desființarea Secției. Nu este întemeiată critica adusă normelor privind stabilirea competenței în investigarea cauzelor cu magistrați în sarcina parchetelor obișnuite (regulare), iar nu a unor structuri specializate din cadrul parchetelor, cu obiect determinat de investigație, de tipul Secției, DNA, DIICOT. O astfel de critică nu poate fi reținută ca o veritabilă critică de neconstituționalitate întrucât legiuitorul are libertatea de a adopta, din mai multe soluții permise și posibile, soluția legislativă pe care o apreciază ca fiind deopotrivă viabilă și constituțională.

33. Or, opțiunea legislativă a Parlamentului în materia stabilirii competențelor de investigare a faptelor penale ale judecătorilor și procurorilor s-a fundamentat, în primul rând, pe ideea că procurorii din cadrul acestor parchete vor efectua urmărirea penală în cauzele ce au ca obiect infracțiuni săvârșite de magistrați potrivit competenței parchetului respectiv (sub condiția selectării și desemnării în condițiile stabilite prin lege), aceștia beneficiind de toate garanțiile de independență profesională recunoscute oricărui procuror. În al doilea rând, legiuitorul a avut în vedere la adoptarea soluției legislative respectarea și garantarea principiilor care guvernează activitatea de urmărire penală și activitatea procurorilor, inclusiv activitatea procurorilor desemnați pentru efectuarea urmăririi penale în cauzele ce au ca obiect infracțiuni săvârșite de magistrați: principiile controlului ierarhic, al legalității și imparțialității.

34. În susținerea netemeinicii sesizării, se invocă și Hotărârea Plenului CSM nr.11/2022, prin care s-a acordat un aviz pozitiv asupra proiectului de lege pentru desființarea Secției. Plenul CSM a constatat că acest proiect de lege „institue garanții menite să asigure independența justiției, în scopul asigurării unei protecții adecvate judecătorilor și a procurorilor împotriva eventualelor presiuni exterioare exercitate împotriva lor”.

35. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă invocate, se arată că noul sistem de competențe constituie o garanție legală a principiului independenței justiției, sub aspectul componentei sale individuale, independența judecătorului. Ținând seama că independența și imparțialitatea judecătorului sunt elemente esențiale pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare și constituie premisa statului de drept, nu se poate reține încălcarea dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(3) și (5) în componentele referitoare la statul de drept și ale art.16 privind principiul egalității în fața legii.

36. Referitor la criticile potrivit cărora prin redactarea deficitară și soluțiile propuse o serie de dispoziții ale legii încalcă principiul securității raporturilor juridice cuprins în art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa referitoare la *claritatea și previzibilitatea legii*, se arată că nu există nicio exigență constituțională sau convențională care să interzică acordarea competenței în ceea ce privește investigarea infracțiunilor săvârșite de magistrați parchetelor obișnuite, iar nu unor structuri specializate cu obiect determinat de investigație în domeniul infracțiunilor de corupție/ crimă organizată (de tip DNA/DIICOT). Dimpotrivă, opțiunea legiuitorului în sensul atribuirii unei anumite competențe materiale unei structuri de parchet corespunde competenței sale constituționale de legiferare în domeniul organizării sistemului judiciar. Astfel, fără a fi exclusivă, soluția prevăzută de legea dedusă controlului de constituționalitate constituie una dintre soluțiile permise și posibile inclusiv sub aspect constituțional. Textul de lege supus controlului de constituționalitate este clar, precis și previzibil, respectând principiile de calitate ale legii și securitatea raporturilor juridice, așa cum prevede Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, precum și Hotărârea Plenului CSM sus-menționată.

37. Cu privire la critica potrivit căreia legea nu indică drept condiție pentru desemnarea efectuării urmăririi penale în cauzele cu magistrați o experiență anterioară în investigarea infracțiunilor de corupție, rezumându-se la expunerea unui criteriu general de selecție, respectiv experiența profesională semnificativă în supravegherea sau efectuarea urmăririi penale, formulă redacțională care ar avea un înțeles vag, se arată că, întrucât prin legiferarea acestei condiții în discuție legiuitorul a vizat ca desemnarea procurorilor să fie realizată din rândul celor cu experiență și maturitate profesională, dispozițiile art.4 alin.(2) din lege stabilind expres modalitatea de apreciere a acestei condiții, experiența profesională semnificativă a procurorilor ce urmează a fi propuși în vederea desemnării urmând a se evalua inclusiv prin raportare la specificul și complexitatea cauzelor instrumentate de respectivii procurori, pe baza informațiilor sau documentelor relevante pentru activitatea acestora, solicitate parchetelor în cadrul cărora au funcționat. Este adevărat că legea supusă controlului de constituționalitate nu indică drept condiție pentru desemnarea efectuării urmăririi penale în cauzele cu magistrați o experiență anterioară în investigarea infracțiunilor de corupție, însă, pe de o parte, competența acestor procurori este una generală (privește orice infracțiune săvârșită de magistrați), iar, pe de altă parte, reglementarea condițiilor desemnării relevă respectarea exigențelor relative la selecția inclusiv a unor candidați care posedă abilități și competențe relevante în domeniul combaterii corupției/criminalității organizate.

38. Organismele europene consultative ale magistraților, precum Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) s-au pronunțat cu privire la specializarea judecătorilor, aspect pe care l-au apreciat ca putând fi benefic acestora prin aceea că judecătorii, soluționând în mod repetat cauze similare, vor înțelege mai bine realitățile cauzelor care le sunt încredințate, indiferent că acele realități sunt tehnice, sociale sau economice, motiv pentru care vor identifica soluții mai bune, adecvate acelor realități [a se vedea Avizul CCJE nr.15 (2012) cu privire la specializarea judecătorilor, paragraful 11].

39. Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) a constatat că „nevoia de specializare a procurorilor, chiar și în interiorul unei structuri specializate din Ministerul Public, ar trebui văzută drept o prioritate, care să răspundă mai bine noilor forme de criminalitate (a se vedea Avizul CCPE nr.9 (2014) privind normele și principiile europene referitoare la procurori (Carta Romei), Nota explicativă, paragraful 119). În schimb, cu referire la investigarea infracțiunilor săvârșite de procurori și judecători de către structuri specializate, Biroul CCJE exprimă „48. ... *mari rezerve cu privire la faptul că specializarea va ajuta în gestionarea cauzelor care privesc persoane din cadrul aceleiași profesii – spre exemplu, judecătorii, care, din toate indiciile, nu par a avea o prevalență în a comite infracțiuni –*, iar nu la gestionarea cauzelor care presupun o criminalitate gravă”.

40. În ceea ce privește susținerea că legea încalcă principiul separării carierelor, deoarece judecătorii, care sunt majoritari în CSM, ajung să selecteze procurorii care să poată ancheta magistrații,

se arată faptul că o astfel de soluție nu este neconstituțională, dimpotrivă, CSM, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției, potrivit art.133 alin.(1) din Constituție. Din acest punct de vedere, activitatea procurorilor desemnați să efectueze urmărirea penală în cauze cu magistrați se situează în zona de interferență a carierei pentru procurori, dar și pentru judecători, sens în care, în mod evident, doar Plenul poate avea atribuții în această procedură, având în vedere reprezentativitatea pe care o asigură membrii acestuia, precum și numărul de membri care este de natură să asigure un înalt nivel de obiectivitate. Soluția normativă propusă asigură CSM, conform art.133 din Constituție, un rol determinant în procedura de desemnare a procurorilor de execuție care derulează procedurile penale împotriva judecătorilor și procurorilor.

41. În ceea ce privește susținerea că proiectul de lege nu garantează faptul că numărul procurorilor anume desemnați va fi suficient pentru soluționarea dosarelor penale care îi privesc pe magistrați, lăsând la latitudinea Plenului CSM numărul de procurori anume desemnați în astfel de cauze, se arată că modul de reglementare a competenței permite utilizarea întregii infrastructuri existente la nivelul parchetelor competente sub aspectul resurselor umane și materiale, astfel încât instrumentarea dosarelor de urmărire penală să se facă cu celeritate și în mod eficient. Contrar susținerilor autorilor sesizării, numărul maxim de procurori desemnați este prevăzut de lege, termenul „maxim” urmărind stabilirea unei limite superioare, precum și eliminarea oricăror posibile interpretări în sensul că noul sistem de competențe ar fi inaplicabil, în tot sau în parte, până la desemnarea tuturor procurorilor în numărul prevăzut de lege. De asemenea, prin dispoziții tranzitorii au fost instituite o serie de termene pentru derularea cu celeritate a procedurii de selecție și desemnare a procurorilor.

42. Referitor la argumentul că este neclară dispoziția prevăzută de art.10 din legea criticată care vizează posibilitatea procurorului general de a propune modificarea numărului de procurori „anume desemnați”, deoarece nu se înțelege dacă propunerea se raportează la numărul maxim de procurori, caz în care propunerea ar fi una de modificare a legii, sau la numărul de procurori selectați de către Plenul CSM, caz în care propunerea ar trebui adresată către CSM, se arată că normele juridice nu există izolat, prevederile art.10 trebuind a fi coroborate între ele.

43. Nici argumentele privind lipsa de claritate a art.6 din lege nu sunt întemeiate, întrucât legea nu instituie vreo limită în ceea ce privește posibilitatea reînnoirii desemnării, după cum nu acordă preferință ori întâietate în cadrul procedurii de selecție declanșată în temeiul art.4 și 5 din lege procurorilor deja desemnați. Posibilitatea ca, în temeiul art.12 din legea supusă controlului de constituționalitate, procurorul-șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă ÎCCJ și procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel să efectueze ei înșiși acte de urmărire penală în cauze ce au ca obiect infracțiuni săvârșite de magistrați nu este una problematică, ci dă expresie organizării piramidale a Ministerului Public, în care măsurile de aplicare a legii adoptate de procurorul ierarhic superior sunt obligatorii pentru procurorii din subordine, ceea ce conferă substanțialitate principiului exercitării ierarhice a controlului în cadrul acestei autorități publice.

44. Concluzionând asupra criticilor de neconstituționalitate intrinsecă, se arată că, potrivit Constituției, CSM, în componența sa plenară, este garantul independenței justiției. Constituția nu reglementează expres principiul separării carierelor, prin urmare revine legiuitorului să stabilească atribuțiile Plenului și ale secțiilor, cu excepția celor care sunt stabilite expres de Constituție. În ce privește procedura desemnării procurorilor, faptul că procurorii nu sunt chestionați asupra motivației sau a altor criterii este un aspect care nu poate fi considerat contrar dispozițiilor constituționale. Instituirea sau nu a unui interviu și procedura concretă de selecție nu comportă probleme de constituționalitate, neputându-se impune legiuitorului reglementarea sau nu a anumitor etape de selecție.

45. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată, reținând, în esență, motivele expuse mai sus.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

46. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală. Analizând critica formulată, Curtea reține ca obiect al controlului de constituționalitate dispozițiile art.3-6, art.8-10 și art. 12 din lege, precum și legea în ansamblul său.

47. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept și calitatea legii, ale art.16 privind egalitatea în drepturi,

ale art.132 privind statutul procurorilor și ale art.148 privind obligațiile rezultate din calitatea de stat membru al Uniunii Europene.

(1.) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

48. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea anterioară, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia Curții Constituționale nr.66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

49. Obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularilor dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de 54 de deputați aparținând Grupului parlamentar al partidului Uniunea Salvați România din Camera Deputaților și de 26 de senatori aparținând Grupului parlamentar al partidului Uniunea Salvați România din Senat, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba de o lege adoptată, dar nepromulgată încă. Curtea observă că sesizarea este semnată atât de deputați, cât și de senatori, fiecare categorie semnând într-un număr suficient pentru a îndeplini condițiile prevăzute de Constituție pentru sesizarea Curții Constituționale. Prin urmare, deși există două sesizări de neconstituționalitate motivate identic, având în vedere specificul procedurii, precum și caracterul identic și unic al motivării, Curtea va considera că și sesizarea este unică, însușită de doi titulari ai dreptului de sesizare, ambii de sorginte parlamentară (deputați și senatori).

50. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

51. În cauză, propunerea legislativă a fost adoptată de Camera Deputaților la 21 februarie 2022, iar de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 28 februarie 2022. Legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității la data de 1 martie 2022, a fost trimisă Președintelui României la data de 4 martie 2022 pentru promulgare, iar la data de 2 martie 2022 a fost formulată prezenta obiecție de neconstituționalitate. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de protecție de 2 zile prevăzut de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, astfel că aceasta este admisibilă [a se vedea, în acest sens, și Decizia Curții Constituționale nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, paragraful 70 prima ipoteză].

52. În română, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2.) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1.) Critica privind încălcarea art.7 alin.(2) din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică

53. Se susține că în procedura de adoptare a proiectului de lege nu s-a respectat art.7 alin.(2) din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.749 din 3 decembrie 2013, proiectul de lege nefiind adus la cunoștința publicului cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea sa spre avizare. Totodată, se arată că Parlamentul nu a așteptat un aviz din partea Comisiei de la Veneția.

54. Curtea reține că art.7 alin.(2) din Legea nr.52/2003 nu este un parametru în realizarea controlului de constituționalitate a legii criticate, întrucât se referă doar obligațiile pe care le are Guvernul pentru inițierea unui proiect de lege. Cu privire la faptul că Parlamentul nu ar fi așteptat un aviz din partea Comisiei de la Veneția și a procedat la adoptarea legii, se constată că această critică nu este raportată la niciun text constituțional, fiind nemotivată. Mai mult, nu există nicio normă constituțională care să condiționeze adoptarea legilor de existența unor avize din partea unor entități consultative din cadrul Consiliului Europei.

(2.2.) Critica privind încălcarea art.1 alin.(3) și (5) din Constituție

55. Se susține că legea criticată nu asigură independența magistraților, reglementând doar o aparentă specializare a procurorilor, în funcție de calitatea persoanei, și nu a naturii infracțiunii, că similitudinea invocată în expunerea de motive dintre acest mecanism de atribuire a competenței și cel existent în privința Parchetului European nu este relevantă și că aceeași expunere de motive nu explică rațiunea pentru care nu au fost reglementate mecanisme aparte de recrutare a judecătorilor care vor îndeplini actul de justiție în cauze cu magistrați.

56. Analizând cele susținute, Curtea reține că autorii criticii pornesc de la premisa greșită potrivit căreia legea ar reglementa o specializare a procurorilor care instrumentează cauze cu magistrați. Or, legea nu reglementează o specializare a acestor procurori din moment ce vor instrumenta cauze ce privesc infracțiuni săvârșite de magistrați, indiferent de natura lor, și, mai mult, vor efectua urmărirea penală și în alte cauze ce țin de competența lor prevăzută de lege.

57. Totodată, Curtea observă că instanța constituțională nu are competența să analizeze expunerea de motive a legii pentru a determina dacă mecanismul de atribuire a competenței reglementat de legea criticată este sau nu similar cu cel al Parchetului European (a se vedea și Decizia nr.238 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.666 din 28 iulie 2020).

58. Cu privire la critica potrivit căreia nu există mecanisme aparte de recrutare a judecătorilor care vor îndeplini actul de justiție în cauze cu magistrați, se poate observa că o competență și după calitatea persoanei a unor parchete nu atrage *de plano* obligația ca respectiva cauză să fie soluționată de judecători anume desemnați sau de judecători specializați. Astfel, dacă urmărirea penală a fost realizată de un parchet generalist, judecarea cauzei se poate face tot de un complet generalist. Prin urmare, nu se încalcă art.1 alin.(3) și (5) din Constituție.

(2.3.) Critica privind încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție

59. Cu privire la susținerile potrivit cărora legea criticată înlocuiește o singură structură cu 16 structuri diferite din cadrul Ministerului Public, că infracțiunile de corupție și cele de infracționalitate organizată săvârșite de magistrați sunt infracțiuni speciale și pot fi mai bine anchetate și urmărite penal de către un personal specializat și că mijloace tehnice specifice sunt deținute de direcțiile specializate de parchet, nu și de cele care funcționează pe lângă instanțele judecătorești, Curtea constată că acestea sunt afirmații factuale, fără relevanță constituțională. Constituția nu reglementează reguli cu privire la organizarea în concret a activității Ministerului Public.

60. Cu privire la criticile de neconstituționalitate privind încălcarea principiului separării carierelor judecătorilor și procurorilor, întrucât primii decid cu privire la desemnarea procurorilor care instrumentează cauze cu magistrați în condițiile în care sunt și majoritari în componența CSM, Curtea reține că, potrivit Constituției, CSM lucrează în plen și în secții. Ceea ce se reproșează este că, în cazul dat, CSM trebuia să lucreze în secții, respectiv era de competența secției de procurori să propună procurorului general numirea în funcția de procuror desemnat. Curtea însă nu poate cenzura această opțiune a legiuitorului pentru că în cauză se pun probleme care vizează nu numai cariera procurorului, dar și competența acestuia de a cerceta judecători și procurori. Din acest punct de vedere, legiuitorul a considerat că este o garanție pentru a se asigura independența justiției ca plenul CSM să se pronunțe, și nu doar o secție a sa. De altfel, un dialog permanent între cele două secții este de dorit, și nu enclavizarea acestora. Totodată, se remarcă faptul că numirea în funcția de procuror desemnat o face procurorul general al României, care, așadar, are un rol decizional în cadrul procedurii, având în vedere caracterul ierarhic al organizării Ministerului Public.

61. Cu privire la susținerile potrivit cărora legea criticată nu garantează faptul că numărul procurorilor anume desemnați va fi suficient pentru soluționarea dosarelor penale care îi privesc pe magistrați, ci lasă la latitudinea CSM să stabilească numărul de procurori necesar, Curtea reține că acestea nu au relevanță constituțională. Ține de opțiunea legiuitorului să stabilească un număr fix de procurori desemnați sau să lase acest lucru la aprecierea CSM.

62. Cu privire la faptul că art.4 din lege permite dobândirea calității de procuror desemnat în cadrul Secției de urmărire penală din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) și de către procurori care nu funcționează în cadrul acestui parchet, Curtea reține că acesta, dacă are grad profesional aferent Parchetului de pe lângă ÎCCJ, poate fi numit ca procuror desemnat și să își desfășoare activitatea în cadrul Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul acestui parchet.

63. Cu privire la faptul că art.6 nu se referă la numărul de reînnoiri posibile și nici nu menționează dacă procurorii în funcție care doresc reînnoirea mandatului lor au prioritate în cadrul procedurii de selecție, Curtea reține că textul criticat nici nu limitează numărul reînnoirilor și nici nu stabilește vreo ordine de prioritate în cadrul procedurii de selecție.

64. Cu privire la faptul că din art.10 din lege nu se înțelege dacă procurorul general poate propune modificarea numărului maxim de procurori sau a numărului de procurori selectați de CSM, Curtea reține că atât timp cât CSM stabilește numărul concret de posturi, este evident că procurorul

general se va adresa acestuia pentru a suplimenta numărul de posturi, cu încadrarea în numărul maxim de posturi prevăzut de lege.

65. Cu privire la pretinsa neconstituționalitate a art.12 din perspectiva faptului că în dosarele preluate de la Secție, până la numirea procurorilor desemnați, urmărirea penală se efectuează și de procurorul-șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă ÎCCJ, procuror care este numit politic, Curtea reține că procurorii de rang înalt sunt numiți de Președintele României, fără ca acest aspect să denote lipsa lor de imparțialitate în exercitarea atribuțiilor lor de numire (a se vedea art.54 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.826 din 13 septembrie 2005). Efectuarea urmăririi penale de către acesta, expresie a caracterului ierarhic al organizării Ministerului Public, se realizează până la numirea procurorilor desemnați, fiind un aspect tranzitoriu, până la operaționalizarea procedurii reglementate de lege.

66. Cu privire la criticile de neconstituționalitate potrivit cărora candidații neselectați nu au posibilitatea de a contesta neincluderea lor în listă, Curtea constată că legea nu prevede expres posibilitatea atacării în instanță a neincluzerii pe lista de propuneri a unui procuror, însă nu înseamnă că acesta nu ar putea să o conteste în fața instanței judecătorești competente, fiind un aspect care ține de cariera acestuia. Totodată, Curtea constată că măsura încetării este supusă controlului instanțelor judecătorești, ceea ce constituie o piedică eficientă împotriva arbitrariului.

67. Cu privire la critica potrivit căreia condiția „experienței profesionale semnificative în supravegherea și efectuarea urmăririi penale” se apreciază în funcție de rata de achitări și condamnări, Curtea observă că aceasta este formulată inexact față de prevederile exprese ale art.4 alin.(4) din lege, care prevede că evaluarea se realizează în funcție de „*datele statistice referitoare la activitatea în ultimii 5 ani, inclusiv rata de achitări, restituiri, condamnări, eventuale sesizări făcute din partea persoanelor cercetate și soluțiile date la acestea, precum și orice aspecte relevante*”. Prin urmare, pentru evaluarea condiției „experienței profesionale semnificative” nu se are în vedere doar rata de achitări și condamnări, ci aceasta este coroborată și cu alte date care să ofere o imagine completă, exactă și corectă asupra profilului profesional al procurorului. Rata de achitări și condamnări nu este decât unul dintre elementele avute în vedere pentru evaluarea experienței profesionale semnificative a procurorului.

68. Prin urmare, textele legale criticate nu încalcă art.1 alin.(5) din Constituție.

(2.4.) Critica referitoare la încălcarea art.16 alin.(1) din Constituție

69. Cu privire la critica de neconstituționalitate potrivit căreia efectuarea urmăririi penale exclusiv în funcție de criteriul calității persoanei în dauna naturii infracțiunii imputate, ceea ce exclude competența parchetelor specializate, creează un avantaj nepermis categoriei socio-profesionale a judecătorilor și procurorilor, Curtea constată că dispozițiile art.3 alin.(1) și (2) din legea criticată stabilesc competența Parchetului de pe lângă ÎCCJ și a celui de pe lângă curțile de apel prin raportare la calitatea persoanei, respectiv de judecător/ procuror, dar cu respectarea competenței lor funcționale. Este de observat, ca regulă, că angajarea competenței unității de parchet se poate realiza în funcție de calitatea persoanei, fiind o practică des întâlnită în legislația procesual penală românească [a se vedea art.38 lit.c), d), e), f) și g), precum și art.40 lit.a) coroborate cu art.56 alin.(6) din Codul de procedură penală], dar, tot ca regulă, ea este dublată de competența după materie, astfel că infracțiunile săvârșite de persoanele prevăzute la art.38 lit.c), d), e), f) și g), precum și la art.40 lit.a) din Cod, care intră în sfera de competență a parchetelor specializate, vor fi investigate de parchetele specializate [a se vedea, în același sens, și art.13 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție]. Însă, o reglementare, precum art.3 alin.(1) și (2) din legea criticată, care nu combină cele două criterii pentru stabilirea unității de parchet competente în privința judecătorilor/ procurorilor, valorificând doar competența după calitatea persoanei, nu poate fi comparată cu normele juridice care fac aplicarea doar a criteriului naturii infracțiunii (competența materială). Curtea subliniază că, potrivit art.3 alin.(4) din lege, respectivele parchete/ procurorii desemnați rămân competenți să efectueze urmărirea penală și în alte cauze decât cele prevăzute la art.3 alin.(1) și (2) din lege.

70. În ceea ce privește principiul egalității în drepturi, Curtea Constituțională a reținut într-o jurisprudență constantă, începând cu Decizia Plenului nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994, că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr.86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 31 martie 2003, Decizia nr.476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.599 din 11 iulie 2006, Decizia nr.573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.363 din 25 mai 2011, sau Decizia nr.366

din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.644 din 2 septembrie 2014, paragraful 55, Decizia nr.755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.101 din 9 februarie 2015, paragraful 23). Principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, încălcarea principiului egalității și nediscriminării existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.20 din 24 ianuarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.243 din 10 aprilie 2002, Decizia nr.156 din 15 mai 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.339 din 26 iunie 2001, Decizia nr.310 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.663 din 9 august 2019). Nesocotirea principiului egalității are drept consecință neconstituționalitatea discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Curtea a mai stabilit că discriminarea se bazează pe noțiunea de „excludere de la un drept” (Decizia nr.62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 25 februarie 1994), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.470 din 11 iulie 2012, Decizia nr.164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr.681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.889 din 8 decembrie 2014). În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, fără o justificare obiectivă și rezonabilă (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza *Marckx împotriva Belgiei*, Hotărârea din 13 noiembrie 2007, pronunțată în Cauza *D.H. și alții împotriva Republicii Cehe*, paragraful 175, Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în cauza *Burden împotriva Regatului Unit*, paragraful 60, Hotărârea din 16 martie 2010, pronunțată în cauza *Carson și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 61).

71. Or, deși toți deținătorii unor funcții publice față de care legiuitorul a reglementat angajarea competenței unităților de parchet în funcție de calitatea lor au în comun faptul că dețin poziții de rang înalt în sistemul de putere instituit de Constituție, se poate constata că și între aceștia există diferențe sensibile sub aspectul instituțiilor din care fac parte și al atribuțiilor de serviciu reglementate. Astfel, chiar dacă anumite aspecte îi apropie ca o categorie distinctă de subiecți de drept, alte aspecte îi diferențiază și îi individualizează chiar în cadrul respectivei categorii. Prin urmare, competența stabilită după calitatea persoanei poate fi sau nu dublată de cea după materie, în funcție de situația specifică în care aceste persoane se află și de opțiunea legiuitorului. De altfel, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Or, judecătorii și procurorii fac parte din autoritatea judecătorească, ceea ce le conferă, sub aspectul atribuțiilor îndeplinite, o poziție constituțională specifică îndeplinind justiția, respectiv contribuind la îndeplinirea acesteia [noțiunea de „activitate judiciară” din cuprinsul art.131 alin.(1) din Constituție se referă la activitatea specifică desfășurată de instanțele judecătorești, iar Ministerul Public, prin procurori, participă la aceasta (a se vedea Geneza Constituției României - Lucrările Adunării Constituante, Ed. R.A. Monitorul Oficial, București, 1998, pagina 567). Procurorul, având în vedere rolul său în faza de urmărire penală, desfășoară activități care contribuie la îndeplinirea justiției (Decizia nr.480 din 12 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.835 din 1 octombrie 2018, paragraful 37). Prin urmare, noțiunea de „activitate judiciară” cuprinsă în art.131 alin.(1) din Constituție trebuie interpretată *stricto sensu* și se referă la activitatea de judecată/de îndeplinire a justiției desfășurată de instanțele judecătorești, iar Ministerul Public are rolul de a reprezenta interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, ceea ce înseamnă că, potrivit Constituției, Ministerul Public nu desfășoară o activitate judiciară, ci contribuie la aceasta – Decizia nr.26 din 16 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.193 din 12 martie 2019, paragraful 144]. Având în vedere cele expuse, nu se poate reține încălcarea art.16 alin.(1) din Constituție.

72. Se mai critică faptul că discriminări vor apărea și între cetățenii care nu sunt magistrați, în sensul că aceștia vor fi cercetați de noua structură sau de cele specializate, după cum alături de ei vor fi anchetați sau nu magistrați. Cu privire la acest aspect, Curtea reține că art.3 alin.(5) din lege impune ca regulă disjungerea cauzei atunci când alături de magistrați sunt cercetate și alte persoane. Prin urmare, excepția este aceea a efectuării urmăririi penale de către procurorul desemnat și față de aceste alte persoane, și numai atunci când există motive temeinice privind buna desfășurare a urmăririi penale. Această prorogare de competență este justificată de buna administrare a justiției penale.

73. Prin Decizia nr.231 din 6 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.613 din 22 iunie 2021, paragrafele 28-30, Curtea a statuat că operațiunea de disjungere a cauzei este reglementată la art.46 din Codul de procedură penală, care prevede la alin.(1) că, pentru motive temeinice privind mai buna desfășurare a judecării, instanța poate dispune disjungere a cauzei cu privire la unii dintre inculpați sau la unele dintre infracțiuni. Potrivit art.63 alin.(1) din Codul de procedură penală, dispoziția se aplică, în mod corespunzător, și în cursul urmăririi penale. Astfel, disjungere a este operațiunea de separare a cauzelor, opusă celei de reunire, ce poate fi realizată cu privire la unii dintre inculpați sau la anumite fapte dintre cele reținute de organele judiciare, în vederea unei eficiente desfășurări a judecării. Disjungere a reprezintă o soluție procesuală facultativă, care poate fi dispusă, în cursul urmăririi penale sau al judecării, din oficiu sau la cerere. Disjungere a nu este admisibilă în cazul reunirii obligatorii a cauzelor, motiv pentru care, raportând prevederile art.46 din Codul de procedură penală la cele ale art.43 din același Cod, se deduce că reunirea cauzelor constituie regula, iar disjungere a acestora reprezintă excepția. În mod evident, cauzele penale care fac obiectul operațiunilor de reunire sau al celor de disjungere sunt cauze al căror obiect se află într-o directă legătură, dată fie de natura faptelor săvârșite, fie de calitatea făptuitorilor ori de relația factuală dintre aceștia. În acest sens, prin Decizia nr.119 din 10 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.569 din 30 iunie 2020, Curtea a constatat că, potrivit art.46 din Codul de procedură penală, pentru motive temeinice privind mai buna desfășurare a judecării, instanța poate dispune disjungere a acestora cu privire la unii dintre inculpați sau la unele dintre infracțiuni. Curtea a mai statuat că disjungere a cauzelor are ca efect judecarea separată a acțiunii penale în ceea ce privește anumite acțiuni sau anumiți inculpați, indiferent dacă sunt sau nu însoțite de acțiuni civile, și că aceasta constituie o operațiune juridică distinctă de disjungere a acțiunii civile prevăzută la art.26 din Codul de procedură penală, care are ca efect soluționarea separată a acțiunii civile de acțiunea penală, atunci când ambele privesc același inculpat și aceeași faptă.

74. Așadar, există suficiente repere pentru a se cunoaște dacă o cauză poate fi disjunsă, astfel că nu se poate susține că o soluție a procurorului desemnat prin care se refuză disjungere a poate da naștere unor suspiciuni suplimentare față de mecanismul de preluare a unor dosare de la direcțiile specializate de parchet și direcționare a lor către o structură restrânsă de procurori. Prin urmare, nu se încalcă nici art.16 alin.(1) și nici art.1 alin.(5) din Constituție.

(2.5.) Critica privind încălcarea art.1 alin.(5) și a art.132 din Constituție

75. Cu privire la faptul că art.4 alin.(5) din lege afectează statutul procurorului, întrucât evaluarea conduitei morale ireproșabile pentru a fi numit procuror desemnat este realizată și pe baza unei opinii a baroului, Curtea constată că opiniile solicitate de la parchete/ instanțe/ barou nu au decât semnificația unei consultări, fiind un material documentar care nu are aptitudinea de a conduce la o anumită soluție în evaluarea condiției de numire analizate.

(2.6.) Critica referitoare la încălcarea art.148 alin.(1) din Constituție

76. Se susține că, prin prisma jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și a avizelor Comisiei de la Veneția, realizarea urmăririi penale a judecătorilor/ procurorilor nu poate fi sustrasă competenței parchetelor specializate și dată în competența parchetelor generaliste.

77. În jurisprudența Curții, s-a reținut că avizele Comisiei de la Veneția nu au un caracter obligatoriu [Decizia nr.51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2012, Decizia nr.682 din 27 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.473 din 11 iulie 2012, sau Decizia nr.799 din 18 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.862 din 19 noiembrie 2015, paragraful 85], astfel că aceste avize invocate nu au relevanță constituțională, ci, eventual, se constituie într-un suport furnizat judecătorului constituțional în interpretarea textelor constituționale de referință. În cauza de față, invocarea încălcării art.148 alin.(1) din Constituție, prin prisma nerespectării unor avize ale Comisiei de la Veneția, nu poate fi analizată, chiar și pentru faptul că această Comisie nu este un organ de lucru al Uniunii Europene, iar art.148 alin.(1) din Constituție se referă doar la obligațiile României în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

78. Hotărârea CJUE din 18 mai 2021, pronunțată în cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, pornește de la premisa înființării, în cadrul Ministerului Public, a unei secții specializate care are competența exclusivă de a ancheta infracțiunile săvârșite de judecători și de procurori. Or, ipoteza legii criticate este diferită față de cea avută în vedere de CJUE. Astfel, legea analizată nu înființează în cadrul Ministerului Public o secție specializată care să aibă competența exclusivă de a ancheta infracțiunile săvârșite de judecători și de procurori, ci desființează respectiva secție specializată avută în vedere de CJUE și, pe structura generală deja existentă, unifică toate dispozițiile referitoare la competența diverselor parchete de a efectua urmărirea penală în privința judecătorilor/ procurorilor. Legiuitorul este cel competent să organizeze cadrul legislativ necesar desfășurării activității Ministerului Public, sens în care alin.(2) și (3) ale art.131 din Constituție fac

trimitere expresă la sintagma „*în condițiile legii*”. Totodată, rezultă că, în cauza de față, prevederile de drept european în interpretarea dată prin hotărârea CJUE nu pot fi folosite ca norme interpușe controlului de constituționalitate, întrucât respectiva interpretare nu vizează ipoteza reglementată prin legea criticată. Curtea subliniază că unica normă de referință în exercitarea controlului de constituționalitate este Constituția (a se vedea și Decizia nr.668 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.487 din 8 iulie 2011).

79. Curtea reține caracterul consecvent al jurisprudenței sale în privința competenței legiuitorului de a înființa sau desființa diverse structuri de parchet. Astfel, opțiunea legiuitorului de a înființa o structură de parchet corespunde competenței sale constituționale de legiferare în domeniul organizării sistemului judiciar și nu constituie o problemă de constituționalitate faptul că o structură de parchet preexistentă pierde o parte dintre competențele sale legale, atâta vreme cât respectiva structură de parchet nu are o consacrare constituțională (Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 15 februarie 2018, paragraful 127, Decizia nr.547 din 7 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.753 din 19 august 2020, paragraful 50, Decizia nr.390 din 8 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.612 din 22 iunie 2021, paragraful 62). Totodată, desființarea unei structuri de parchet ține tot de competența legiuitorului, și nu a instanțelor judecătorești (Decizia nr.390 din 8 iunie 2021, paragrafele 84 și 85). Or, prin legea analizată, legiuitorul a procedat exact în sensul celor stabilite de Curtea Constituțională, desființând o structură de parchet și dispunând preluarea competenței acesteia de o altă structură de parchet preexistentă, respectând art.61 alin.(1) din Constituție. Curtea subliniază că modul de organizare a sistemului național de justiție este parte a identității constituționale a statului român.

80. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.3-6, art.8-10 și art.12 din Legea privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și legea în ansamblul său, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 martie 2022.